

VIJESTI | RANJIVE SKUPINE - KORAK DALJE | Dražen Šemovčan

VANJA, BORAC ZA ŽIVOT

🕒 29.05.2021. 14:21:00

UDRUGA „MALI PRINC“

Udruga osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji „Mali princ“ osnovana je dana 14. 03. 1998. godine kao Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Đurđevac. Udruga je osnovana na inicijativu roditelja djece s teškoćama u razvoju. Nakon osnivanja Udruge osnovan je Klub „Mali princ“ kao oblik okupljanja osoba s intelektualnim teškoćama. Geslo Kluba je: "Čovjek samo srcem dobro vidi. Bitno je očima nevidljivo."

Zbog terminologije, 2015. godine Udruga mijenja naziv u Udruga osoba s intelektualnim teškoćama i njihovih obitelji „Mali princ“ ili skraćeno Udruga Mali princ. Izabran je naziv koji je od osnutka Udruge vezan uz Klub. Članovi udruge su i obitelj Stojanović, od samog početka, radi druženja i aktivnosti, a sve zbog zdravstvenih problema njihovog sina Vanje.

*"Čovjek samo srcem dobro vidi.
Bitno je očima nevidljivo."*

S. Exupery, Mali princ

BORBA ZA ŽIVOT PRVI DIO

Barbara i Milun Stojanović, sa sinom Sašom živjeli su u Đurđevcu u stanu od nekih 30 m². U ono doba, medicina nije bila na razini današnjih saznanja, a trudna Barbara je 29. 12. 1979. godine rodila sina Vanju kao nedonošće. U trudnoći nije imala komplikacije, ali porod je bio u rizičnoj fazi trudnoće, u osmom mjesecu, kada izgledi za preživljavanje djeteta nisu baš bili optimistični. U tom osmom mjesecu trudnoće, majka Barbara, dobila je trudove, pukao joj je vodenjak i završila je u bolnici u Koprivnici.

Kada se porodio Vanja, nije zaplakao, što je uobičajeno za novorođenčce, tj. znak da diše i da je živ, već je bio sav modar, stoga su ga odmah stavili pod pipu vode, pa je nakon nekog vremena Vanja ipak zaplakao, dao je do znanja da je ipak borba za život dala rezultate. Nitko tada nije znao reći što slijedi iza toga, niti kakva će sudbina biti dalje. Ovakvi slučajevi poroda uglavnom su završavali pogubno za novorođeno dijete.

Vanja kao beba, odnosno dijete, nije progovorio niti prohodao do treće godine života. I od onda traje putovanje po bolnicama jer je bilo očito da se radi o djetetu s posebnim potrebama odnosno da je zaostao u razvoju i s intelektualnim poteškoćama. Tu je bio i godinu dana stariji brat Saša, tako da je od roditelja jedino otac mogao skrbiti o obitelji, a ostalo je bila borba za Vanjino zdravlje. Ipak to su bile rane 80-te, puno toga nije bilo kao danas.

Vanja je krenuo u školu, ali u školu s prilagođenim programom, a onda u Područnu školu za djecu s teškoćama u razvoju poznatiju pod nazivom "Bazijančeva". Od 1998. godine kao jedni od osnivača, Stojanovići su postali i stalni članovi udruge "Mali princ", koja im je puno pomogla oko Vanjinog daljnjeg mentalnog razvoja. Jedno vrijeme nisu znali za rješenje kuda i kamo s Vanjom, pa je bio na Zavodu za zapošljavanje, sve dok nije pokrenut postupak utvrđivanje njegove radne nesposobnosti. Sve to je iziskivalo puno samoodricanja, financijskih sredstava, pa se i majka zaposlila kao čistačica u Domu zdravlja Đurđevac, a Saša i Vanja su većinom bili kod bake.

Otac Milun, poznatiji po nadimku "Riba", bio je dugogodišnji pomagač oko realizacije "Legende o Picokima" ili "Picokijade". Tu mu je puno znao pomagati Vanja u skladu s njegovim mogućnostima. Dodavao je stvari, donosio materijal, dijelio hranu i piće. Bio je dio "Legende". Tu su ga upoznali mnogi statisti, svi oni koji sudjeluju u scenskom prikazu ili su bili dio toga. Vanja je dobra duša, sa svima je razgovarao, stjecao poznanstva i prijateljstva. Tako je stekao i velika prijateljstva s režiserom Krešimirom Dolenčićem i glumcem Vidom Balogom. Uglavnom na Vanju su svi pazili, a on se onako plaho podvlačio drugima pod kožu.

BORBA ZA ŽIVOT DRUGI DIO

Kako je Đurđevac mali gradić u srcu Podravine, blizu rijeke Drave i obližnje Bilogore, nije bilo za čudo da se ljudi tog mjesta bave uzgojom svinja za osobne potrebe, pa i za prodaju, ali tradicija je zimsko kolinje. Tako je bilo i kod Stojanovićevih. Klalo se i kramarilo cijeli dan, 03. 12. 2010. Naravno da je i Vanja bio dio toga. Već kad je sve bilo gotovo, Vanja je izašao na ulicu i razgovarao sa susjedom. No to je bilo stradavajuće za njega. Nadolazeći auto, udario je Vanju (vozač priznao svoju krivicu), koji je zadobio teške ozljede glave opasne po život i opet počinje borba za Vanjin život. Kolima hitne pomoći prevezen je u bolnicu u Koprivnicu, gdje bio u komi punih 45 dana. Na intenzivnoj njezi bio je puna tri mjeseca, a onda slijedi rehabilitacija u Krapinskim Toplicama.

Opet obitelj Stojanović ima svoj križni put. Dvije operacije mozga, tri operacije noge koja je isto stradala u prometnoj nesreći i stavljanje plastike na glavu. Cjelokupni oporavak trajao je gotovo godinu dana, možda i malo više, ali posljedice su trajne. Sve to je utjecalo na pogoršanje Vanjinog već narušenog zdravstvenog stanja. Od 2011. godine, otac Milun ili Riba, dobiva status roditelja - njegovatelja.

S Vanjom se može razgovarati, puno pita, pamti neke stvari, ali mu se mora ponavljati da radom stječe navike. Pozna određene ljude, povezuje to nekako na svojoj razini, ali sve uz pomoć oca, koji ga navodi na te detalje. Bez obzira na sve, Vanja i dalje pomaže tati kod nekih radova. Voli grabljati po dvorištu, gleda TV, a jako voli crtati, sam svoje radove ili popunjava bojanke. Motivi radova su uglavnom kuća ili okućnica, ali crta i ostalo. Ima tu i drugih radova. Većinu tih radova poklanja, onima koji su mu dragi, ali njemu su skoro svi prijatelji.

Obavezno odlazi na druženja u udruhu "Mali princ", gdje se druže, plešu (voli plesati), igraju igrice, rezbare, kuhaju capuccino i sve što primjereno osobama s intelektualnim teškoćama i zaostalima u razvoju u djetinjstvu. Sve su mu tete drage i dobre, ali najviše mu znači teta Marta. Voli on i u ribičiju, a najviše sa svojim kumom "Gabrićem".

Vanja voli razgovarati, pokazivati što je napravio, ima svoj kutak u kući, boravi vani, a nakon razgovora malo nas je zatekao s pitanjem: "Kada ćete opet doći?" Znači, voli društvo, u nikome ne vidi lošu osobu, treba pažnju, a oni koji poznaju Vanju, znat će o čemu pišemo. Bilo nam je lijepo s njim, možda ovaj pojam borba za život u dva čina nije primjerena, ali tako se dogodilo. Vanja se dva puta borio za svoj život, a ostatak života mu je usmjerio porod, pa prometna nesreća. Zato Vanja uživaj u crtanju, plesu .... živi svoj život, ti si normalno ljudsko biće.

I da, ako imate kovanice, nema veze kakve su i koliko vrijede, Vanja ih voli skupljati.

* članak napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama

Autor članka: Dražen Šemovčan, 29. 05. 2021.

Izvor: Portal dnevnih novosti

Izvorni autor: Dražen Šemovčan Šeki/Foto: Dražen Šemovčan Šeki

Autor:

Dražen Šemovčan
Dragovoljac DR, HRVI, predsjednik UHB RH-a